

บทนำ

ประวัติวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ขึ้น เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ตามโครงการพัฒนาและจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ในส่วนภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์และดุริยางค์ไทย แต่ยังมีอุปสรรคในการดำเนินงานหลายอย่าง เช่น ขาดงบประมาณ บุคลากร และอื่น ๆ จึงยังไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนได้ จนกระทั่งปีการศึกษา ๒๕๒๖ กรมศิลปากรได้รับงบประมาณจากรัฐบาลทั้งค่าครุภัณฑ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้าง อัตราค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ พอสมควร กรมศิลปากรจึงมีคำสั่งให้นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ หัวหน้าภาคดุริยางค์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ทำการติดต่อประสานงานกับจังหวัดลพบุรี

วิทยาลัยฯ เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๕ ทั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์อาคารของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชและที่ทำการหน่วยศิลปากรที่ ๑ ลพบุรี เป็นที่ทำการชั่วคราว เริ่มการประชาสัมพันธ์แนะนำเกี่ยวกับการรับสมัครนักเรียนปีการศึกษา ๒๕๒๖ วิทยาลัยรับสมัครนักเรียน ๒ ระดับ คือ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เปิดทำการเรียนการสอนภาคเรียนแรกเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๖ มีนักเรียนจำนวน ๑๓๘ คน ใช้อาคารเรียนของโรงเรียนช่างไม้ (วัดราชา) ถนนพระยาภิรมย์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เปิดอาคารเรียนชั่วคราว และได้รับความอนุเคราะห์จากครู-อาจารย์โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ข้าราชการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรีมาช่วยปฏิบัติการสอน ธุรการและการเงิน

ในปีเดียวกันนี้ วิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนหลังที่ ๑, โรงอาหารจำนวนครึ่งหลัง และบ้านพักคนงาน ๒ หน่วยในที่ดินของราชพัสดุซึ่งจังหวัดลพบุรีได้อนุเคราะห์ให้กรมศิลปากรใช้ประโยชน์แก่ทางราชการ จำนวน ๒๘ ไร่ ๑ งาน ๒๗ ตารางวา บริเวณที่ตั้งเลขที่ ๑๒๑/๙ ด้านหน้าติดกับถนนสีหราชเดโช (ถนนเทศบาล ๑) ด้านหลังเป็นถนนรามเดโช (ถนนเทศบาล ๒) ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ใกล้กับวัดคลองสายบัว

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๒๗ ได้ทำการย้ายจากโรงเรียนช่างไม้เดิมเข้ามาทำการเรียนการสอนในอาคารเรียนดังกล่าว โดยถือฤกษ์วันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นมงคลฤกษ์ขณะนั้นวิทยาลัยมีนักเรียนจำนวน ๒๖๖ คน มีชั้นเรียนจำนวน ๖ ชั้นเรียนและมีบุคลากรจำนวน ๔๒ คน

วิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการพัฒนามาโดยตลอด ทั้งด้านการก่อสร้าง การปรับปรุงบริเวณวิทยาลัยฯ ให้ร่มรื่น สวยงาม อีกทั้งพัฒนาการเรียนการสอน โดยร่วมใช้ข้อสอบร่วมกับกลุ่มจังหวัด, เขตการศึกษา ๖ ในวิชาบังคับเสมอมา สำหรับในด้านการเรียนการสอน ได้จัดการเรียนการสอนทั้งวิชาการ (วิชาสามัญ) และวิชาชีพ (วิชาศิลปะ-นาฏศิลป์-ดุริยางคศิลป์)

ในปีการศึกษา ๒๕๔๗ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ได้ย้ายมาสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ และการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปริญญาตรีปีที่ ๑- ๕ หลักสูตรศึกษาศาตรบัณฑิต (๕ ปี) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษาและสาขาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา จนถึงปีการศึกษา ๒๕๖๑

ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ระดับอาชีวศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ ๑ และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ชั้นปริญญาตรีปีที่ ๑ หลักสูตรศึกษาศาตรบัณฑิต (๔ ปี) (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๒) สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา และสาขาดนตรีศึกษา และชั้นปริญญาตรีปีที่ ๒- ๕ หลักสูตรศึกษาศาตรบัณฑิต (๕ ปี) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษาและสาขาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา

ผู้บริหารตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน มีจำนวน ๙ คน ดังนี้

๑. นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ (วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๕ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๒)
๒. นางวัฒนา โกศินานนท์ (วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๔๓)
๓. นางเพ็ญทิพย์ จันทุม (วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗)
๔. นายดิษฐ์ โพธิารมย์ (วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๗)
๕. นางวาสนา บุญญาพิทักษ์ (วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๘)
๖. นางสมบัติ กุลางกูร (วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑)
(นายลิขิต สุนทรสุข รองผู้อำนวยการ รักษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓)
๗. นายลิขิต สุนทรสุข (วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗)
๘. นายสมชาย ฟ้าอนราตี (วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๗ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙)
(นางธัญพัฒน์ เขี่ยมสถาน รองผู้อำนวยการ รักษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ - ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙)
๙. นายเชาวนาท เฟ็งสุข (วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙ - ปัจจุบัน)

พระพุทธรูปประจำวิทยาลัย

พระพุทธวิภาดา เป็นพระประจำวิทยาลัย ได้จัดสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ (วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๕) ในสมัยที่นางวัฒนา โกศินานนท์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี โดยเมื่อปลายปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ พระปริตร โกศล รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร ได้มอบพระพุทธรูป ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๒๐ นิ้ว โดยประสงค์ให้นำมาประดิษฐานเป็นพระพุทธรูปประจำสถานศึกษา เพื่อให้ครู อาจารย์ ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัย ได้เคารพกราบไหว้บูชา และเป็นไปตาม นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปได้รับความอนุเคราะห์ทุนทรัพย์จัดสร้างจาก พลโทมงคลและคุณวัชรีย์ บุญเสริม และคำบูชาพระคณิศรจำลอง รวมทั้งเงินบริจาคจากคณาจารย์นักเรียนนักศึกษา อีกจำนวนหนึ่ง รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๖๖,๗๔๙ บาท วางศิลาฤกษ์ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๖

พระพิฆเนศวร์ประจำวิทยาลัย

พระพิฆเนศวร์ประจำวิทยาลัยได้จัดสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ในสมัยที่นางวัฒนา โกศินานนท์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานีขณะนั้น ได้ดำเนินการจัดสร้างองค์จำลองพร้อมแท่นฐานรองรับองค์พระพิฆเนศวร์ตามแบบแปลนของกรมศิลปากร โดยนายมงคล บุญวงศ์ อติตรองอธิบดีกรมศิลปากร ได้สั่งการให้กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร ดำเนินการหล่อองค์พระพิฆเนศวร์ไว้เป็นที่สักการบูชา ประจำวิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี องค์พระพิฆเนศวร์มีขนาดหน้าตักกว้างประมาณ ๖๔ นิ้ว สูง ๗๐ นิ้ว หล่อด้วยสำริดรมดำ ได้วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๖ ตรงกับวันเสาร์ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๕ โดยถือเป็นวันมงคล และได้นำมาประดิษฐานที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ซึ่ง ตรงกับวาระครบรอบ ๑๐ ปี หรือทศวรรษนาฏศิลป์ปทุมธานี ส่วนฐานพระพิฆเนศวร์ได้รับความอนุเคราะห์ทุนทรัพย์จัดสร้าง จากพลโทมงคลและคุณวัชรี บุญเสริม และคณาจารย์ ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานีร่วมบริจาค รวมมูลค่าการก่อสร้างฐานพระพิฆเนศวร์ทั้งสิ้น ๕๒๙,๗๔๘ บาท ขนาดฐานส่วนพื้น ๗ x ๕.๙๕ เมตร สูง ๔.๙๕ เมตร ก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กประดับด้วยหินอ่อนและลวดลายปูนปั้น

พลโทมงคลและคุณวัชรี บุญเสริม ได้อนุเคราะห์ทุนทรัพย์จัดสร้างฐานพระพุทธรูป และฐานพระพิฆเนศวร์ เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐ บาท

คำบูชา

โอม ศรีคเณศายะ นะมะ ชยะคเณศะ ชยะคเณศะ ชยะคเณศะ

สีประจำวิทยาลัย

สีเขียว-ขาว

สีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ร่มเย็น

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ ความซื่อสัตย์

ความหมายรวม มีความสุขสมบูรณ์ ร่มเย็นเป็นสุขและซื่อสัตย์สุจริต

คติธรรมประจำวิทยาลัย

สัจจะ เมตตา สามัคคี

(พระพุทธวรญาณ วัดกวีศราราม)

ปรัชญาวิทยาลัย

สาธุ โข สิปปกํ นาม อปิ ยาทิสกํ ทิสํ

“ขึ้นชื่อว่าศิลปะ แม้เช่นใดเช่นหนึ่ง ก็ยังประโยชน์ให้สำเร็จได้”

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อม

พระราชทานในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี วิทยาลัยนาฏศิลป์ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๗)

ตราสัญลักษณ์ประจำวิทยาลัย (ตราสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์)

ตราสัญลักษณ์เป็นภาพพระพิฆเนศวร์ประทับในกรอบวงกลมเบี่ยงซ้ายเล็กน้อย เหนือกรอบประดับด้วยลายไทย ด้านล่างประดับแถบริบบิ้นมีอักษร “สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์”

เอกลักษณ์สถานศึกษา

เป็นผู้นำด้านนาฏศิลป์-ดนตรี

อัตลักษณ์นักเรียน นักศึกษา

มีอาชีพด้านนาฏศิลป์-ดนตรี

เพลงมาร์ชวิทยาลัย

ประพันธ์คำร้อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป พุกษากิจ (วิทยาลัยครูเทพสตรี : อาจารย์พิเศษ วนศ.ลบ.)
เรียบเรียงทำนองเพลง หมวดวิชาดนตรีสากล ภาควิชาดุริยางค์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี (๒๕๔๒)

เพียงหนึ่งแดนที่แสนภูมิใจ	เป็นหนึ่งในแผ่นดินถิ่นสยาม
สี่เหลี่ยมภูมิปัญญาองกาม	สี่ขาคือความบริสุทธิ์ดุษณี
พิฆเนศเทวัญขวัญฤทัย	ตระหนักในเอกลักษณ์ศักดิ์ศรี
ทุกคนมั่นในรักสามัคคี	ปลูกฝังความดีพลีเพื่อสถาบัน
นาฏศิลป์ คีตศิลป์ ดุริยางค์	สืบทอดเสริมทางสร้างสรรค์
ทุกถิ่นนาฏศิลป์สัมพันธ์	แบ่งปันศิลปวัฒนธรรมไทย
โขน ละคร ฟ้อนรำ บรรเลง	ชวนขับเพลงกังวานแว่วไหว
ชื่อเสียงเกียรติยศปรากฏไกล	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี

ผลงานการประดิษฐ์และสร้างสรรค์การแสดงของวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ปี๒๕๓๒ - ๒๕๖๒

ชุดที่	ชื่อผลงาน	ปี พ.ศ.	ปี ค.ศ.
๑	ระบำดินสอดพอง	๒๕๓๒	1989
๒	ระบำนิ้วดข้าว	๒๕๓๓	1990
๓	ระบำบนารายณ์	๒๕๓๔	1991
๔	ระบำลวปุระ	๒๕๓๕	1992
๕	ระบำปรีดีเปรมวานร	๒๕๓๖	1993
๖	รำโขน	๒๕๓๗	1994
๗	ฟ้อนพวน	๒๕๔๑	1998
๘	ระบำลงช่วงเข็นฝ้าย	๒๕๔๕	2002
๙	ระบำทานตะวัน	๒๕๔๕	2002
๑๐	ดอกไม้นามพระราชทาน	๒๕๔๗	2010
๑๑	รำกลองยาวประยุกต์	๒๕๕๓	2010
๑๒	ระบำดอกพิกุล	๒๕๕๓	2010
๑๓	ระบำนารายณ์ราชสดุดี	๒๕๕๔	2011

ชุดที่	ชื่อผลงาน	ปี พ.ศ.	ปี ค.ศ.
๑๔	ระบำนานาฏสุรางค์พระปรางค์สามยอด	๒๕๕๕	2012
๑๕	คีตนาฏยธรรมอัศวโฆษ	๒๕๕๖	2013
๑๖	ระบำขวัญเกล้าเมาลีศรีเด็กไทย	๒๕๕๗	2014
๑๗	ระบำบุบผามาลัยประดิษฐ์	๒๕๕๘	2015
๑๘	ราชเสนีพระนารายณ์	๒๕๕๙	2016
๑๙	รีนเริงสรานูนำไทย สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม	๒๕๖๐	2017
๒๐	ศรรามาวตาร	๒๕๖๑	2018
๒๑	เทวพระกาฬ	๒๕๖๒	2019